

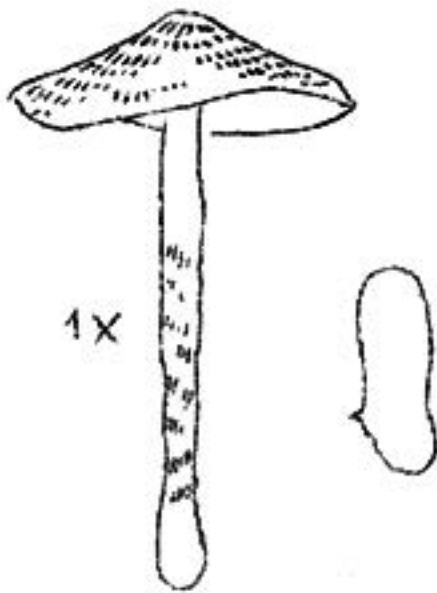
MYCOLOGISCH DAGBOEK

I. Mycologie in het voorjaar.

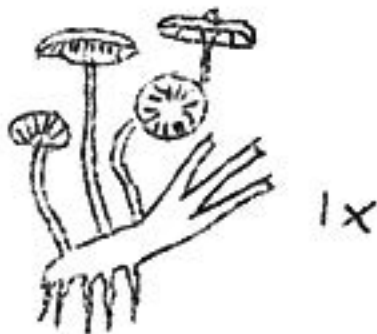
Eerst iets ter inleiding. In de loop der jaren is er heel wat veranderd in de mycologie. In mijn schooljaren beoefende ik met behulp van Mej.Cath.Cool en de determineerwerken van Ricken en van Constantin en Dufour zó intensief de mycologie, dat ik mijzelf in 1921 als "expert" aantrof in de wetenschappelijke commissie van de paddestoelen tentoonstelling van de Myc. vereniging. Een microscoop had ik toen bij het determineren van paddestoelen nimmer gebruikt ! Tussen 1922 en 1925 keek ik af en toe nog wel eens naar een paddestoel. In 1925 schreef ik zelfs iets over de Nederlandse aardsterren in de Mededelingen van de Myc.Vereniging. Maar daarna staakte ik alle mycologische activiteit. Ik bleef alleen lid van onze vereniging. Maar in de herfst van 1957 begon ik weer, eerst aarzelend en zonder microscoop en zonder ijskast, maar gelukkig wel met de nimmer aflatende enthousiaste steun van de mycologen van het Rijks-herbarium, in het bijzonder van de Heer C.Bas. Deze steun was doorslaggevend en ook onontbeerlijk, want er bleek tussen 1922 en 1957 nog al wat veranderd te zijn ! Uitgebreid microscopisch onderzoek en hierop gebaseerde nieuwe determineerwerken, (de "Flore" van Kühner en Romagnesi !), hadden hun intrede gedaan. De vroegere methode van het conserveren van paddestoelen in flessen met 4% formaline was vervangen door het drogen en opbergen in stevige papieren mappen en de ijskast was verschenen om vers materiaal gedurende vele dagen in goede staat te houden.

Last but not least ; er waren vele nieuwe geslachten en zeer talrijke nieuwe soorten bijgekomen, voor een groot deel afgesplitst van vroegere soorten. De nomenclatuursport bleek overal druk beoefend te worden (in Leiden onder leiding van trainer Donk), zodat bijna alle degelijke paddestoelen hun destijds deugdelijk geachte naam hadden prijsgegeven voor een andere, welke thans tenminste minder ondeugdelijk geacht wordt. Mij sloeg wel de schrik om het hart, vooral toen bleek,

dat één van mijn allermooiste vondsten van weleer:

Lepiota castanea + spore

Crinipellis stipitarius

Lepiota castanea, (fraai afgebeeld voor de Flora Batava op plaat 2151 B), opnieuw gedetermineerd was als *Crinipellis stipitarius* en dat *Lepiota castanea* tegenwoordig als een gewone soort geldt.

Om maar niet te spreken van *Baeospora myosura*, vroeger heel gewoon *Collybia conigena* geheten, en honderden andere naamsveranderingen.

Maar de attractie van deze moderne mycologie was toch zó groot, dat ik met behulp van het trio Bas-ijskast-nieuwe microscoop en de nodige geestdrift, thans na drie jaar werken ongeveer 10 maal zo veel van Agaricaceeën afweet als 40 jaar geleden, waarmee de "expert" van 1921 tenminste geworden is tot acceptabele amateur van 1961. In deze laatste kwaliteit moge ik af en toe iets in *Coolia* schrijven en hier dan voor het eerst.

Graag zou ik hier een lans willen breken voor het houden van een mycologisch dagboek. Zelf doe ik dat nu sinds begin 1958. Van alle excursies en zelfs korte wandelingen, noteer ik alle gevonden soorten (ook dus de gewone), met vermelding van datum en terrein. Ik kan dit ieder, die wat dieper op de mycologie ingaat, sterk aanraden. Er hoort bij een korte vermelding van de weersgesteldheid van de dag zelf en de daaraan voorafgaande dagen en weken (regenval, temperatuur, wind). Na een paar jaar werpt

dit zijn vruchten af en bovendien is het altijd aardig om na te slaan welke tochten men ondernomen heeft en met welk resultaat. Afgaande op de in vorige jaren opgedane ervaring kan men dan enigszins bepalen wat men op een gegeven datum op een bepaald terrein te verwachten heeft. Voor alles natuurlijk in aanmerking nemende het weer. Dit is en blijft welhaast de voornaamste factor.

Wie herinnert zich niet de deplorabele staat, waarin de veldmycologie verkeerde in de droge zomer van 1959. Niet licht zal ik vergeten, hoe ik toen in juli een fietstocht maakte op de bodem van de Vordense beek, af en toe over een molsgang rijdende en overwegende of ik de mycologie maar niet zou verwisselen voor de studie der cactussen.

Mijn dagboek raadplegende, zie ik, dat men beslist niet moet menen, dat het paddestoelen seizoen pas in augustus begint.

1000 X

spore van
Floccularia
rhombospora

Pinksteren (24-26 mei) 1958 in Vorden bitaniserend : 17 soorten plaatszwammen. Natuurlijk de typische voorjaarssoorten als *Collybia platyphylla*, *Agrocybe praecox*, *Psathyrella Candolleana*, *Collybia stephanocystis*, maar ook *Alnicola phaea* onder Elzen, *Floccularia rhombospora* (een nieuwe soort voor onze flora),

Psilocybe crobula, *Panaeolus sphinctrinus*.

In 1959 leverde op 29 mei het Amsterdamse Bos 3

Psathyrella soorten op, benevens *Psalliota* (*Agaricus*) *edulis* en natuurlijk talrijke exemplaren van *Polyporus squamosus*.

In 1960 vond ik op 21 en 22 mei in de bossen bij Oldenzaal 9 plaatszwammen, (o.a. *Amanita excelsa*) en 1 ex. *Boletus luridus*. Maar de kroon werd toch gespannen door het vroege voorjaar van 1961: op 15 april in het Amsterdamse Bos 7 *Agaricaceae*ën, waaronder *Psathyrella vernalis*, een typische voorjaarssoort. Een week later werden er reeds 11 soorten plaatszwammen verzameld. Daar waren

bij *Lyophyllum Georgii*, *Bolbitius vitellinus* en talrijke ex. van *Psathyrella picta*. Deze laatste soort is sterk gestreept in vochtige toestand en opvallend donkerbruin, zeer licht rose verkleurend bij opdrogen. Bij microscopisch onderzoek vindt men zeer veel bruin pigment in het hoedvlees en in het lamellentrama. Weer een week later, op 30 april vond ik 10 soorten plaatzwammen, waaronder

Coprinus plicatilis met sporen

Coprinus atramentarius (de gladde inktzwam), *Copr. lagopus* (het hazepootje), *Copr. plicatilis* en *dissimatus* (grijze streepklokje). En ook nog *Psathyrella albidula*, die precies op een *Panaeolus* lijkt. Op 7 mei waren er 13 soorten plaatzwammen, weer andere soorten dan een week geleden. Op boomstronken 2 ex. van *Agrocybe aegerita* (op dezelfde stronk vond ik verleden jaar een zeer fraaie groep van 10 ex.) Verder meerdere *Psathyrella*'s, o a. *Candolleana* (bleke smalplaat), *pygmaea*, *vernalis*, *Psilocybe inquilina*, *Pluteus cinerofuscus*.

Maar het meeste vond ik toch nog op 5 mei: ter weerszijden van het pad door Duin en Kruidberg naar zee verzamelde ik 19 *Agaricaceae*ën. Hierbij was *Coprinus xanthotrix*, *Psathyrella marcescibilis*, ong. 100 ex. van *Conocybe ochracea*, *Conocybe leucopus*, weer *Psilocybe inquilina*, *Agrocybe praecox* en *Agroc. pediades*.

De weersomstandigheden waren dus in april en begin mei wel bijzonder gunstig voor fungi. Maar daarna werd het droger en kouder, wat direct te merken was in het Amsterdamse Bos. Op 14 mei slechts 4 soorten, op 25 mei maar 5. Hierbij was één ex. van *Conocybe Mairei*, een soort, die geen geknopte cystiden heeft, doch puntig uitgetrokken cystiden met dikkere basis. De bossen bij Denekamp lever-

den met Pinksteren 1961 (20-22 mei) toch nog heel wat op: 1 ex. van *Boletus luridus*, benevens 17 soorten plaatzwammen, waaronder *Coprinus cineratus*, *Entoloma aprilis*, *Psathyrella appendiculata*, var. *pilulaeformis*. (Een variëteit van de Witsteel-Franjehoed, vroeger *Hypholoma hydrophilum* genoemd). En tenslotte op een brandplek nog twee nietige ex. van *Lyophyllum sphaerosporum*. U ziet dus, dat het in het voorjaar, zelfs al in april, de moeite kan lonen op mycologische stroomtocht te gaan !

Dr.E.Kits van Waveren.

NEDERLANDSE MYCOLOGISCHE VERENIGING

Bestuur.

G.L. van Eyndhoven, voorz., Floraplein 9, Haarlem.
Dr. G.A. de Vries, ond.-voorz., Chopinlaan 1, Baarn.
Mej. Dr. A. Jaarsveld, secr., Hugo de Vries-laboratorium,
Plantage Middenlaan 2a, Amsterdam-C.
Mej. Drs. J.P.S. Smit, penningm., Nic. Maesstraat 135,
Amsterdam-Zuid.
Postrek. 90902, t.n.v. penningm. N.M.V.
Dr. R.A. Maas Geesteranus, bibl., Rijksherbarium,
Nonnensteeg 1, Leiden.
Dr. M.A. Donk, voorz. Flora-comm., Wassenaarse weg 265,
Den Haag.

Contributie.

De contributie bedraagt f. 6,50 per jaar voor gewone leden en f. 3,50 voor huisgenootleden en student-leden.